

OBSAH

ÚVOD	5
1. KOMPLEXNÍ POHLED NA NEMOCNÉHO	9
1.1 Biopsychosociální model nemoci	9
1.2 Doplnění biopsychosociálního modelu o fylogenetický aspekt	14
2. PSYCHOTERAPIE A MEDICÍNA	18
2.1 Psychoterapie jako samostatný obor	18
2.2 Integrace psychoterapie do medicíny	22
2.3 Vztah mezi lékařem a nemocným	23
2.4 Psychoterapeutický přístup	27
3. ZÁKLADNÍ KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI	33
3.1 Vymezení	33
3.2 Přehled komunikačních dovedností	35
3.2.1 Naslouchání	35
3.2.2 Empatie	36
3.2.3 Projev porozumění	38
3.2.4 Výklad	41
3.2.5 Zájem, podpora	43
3.2.6 Rady	45
4. NONVERBÁLNÍ KOMUNIKACE MEZI LÉKAŘEM A PACIENTEM	47
4.1 Verbální, nonverbální a paraverbální složky komunikace	47
4.2 Popis a klasifikace nonverbálního chování	48
4.3 Aplikace studia nonverbálního chování v interakci mezi lékařem a nemocným	53
5. ANAMNÉZA ZAMĚŘENÁ NA PSYCHOLOGICKOU PROBLEMATIKU PACIENTA	56
5.1 Obecná charakteristika	56
5.2 Příklady konkrétních anamnestických otázek	66

6. ROZHOVOR MEZI LÉKAŘEM A PACIENTEM	71
6.1 Obecná charakteristika	71
6.2 Vymezení rámce rozhovoru	79
6.3 Specificky zaměřený rozhovor	91
7. ÚVOD DO PODPŮRNÉ PSYCHOTERAPIE	100
7.1 Podpůrná psychoterapie v rámci širšího kontextu	100
7.2 Užší vymezení podpůrné psychoterapie	105
7.3 Základní charakteristiky podpůrné psychoterapie	107
8. SLOŽKY PODPŮRNÉ PSYCHOTERAPIE	111
8.1 Přehled složek	111
8.2 Další obecné aspekty podpůrné psychoterapie	118
9. PODPŮRNÁ PSYCHOTERAPIE JAKO SAMOSTATNÁ METODA LÉČBY	127
9.1 Podpůrná psychoterapie v problémových životních situacích	129
9.2 Psychoterapeutická pomoc v krizi životních hodnot	134
9.3 Psychologické aspekty péče o pacienty s nádorovým onemocněním	137
9.4 Komunikace s chronicky nemocným	142
10. PSYCHOLOGICKÉ ASPEKTY FARMAKOTERAPIE	147
10.1 Podíl psychologických faktorů na účinku farmaka	147
10.2 Psychologické faktory na straně lékaře	148
10.3 Psychologické faktory na straně pacienta	151
10.4 Psychoterapie a psychofarmakoterapie	154
11. PROBLÉMOVÉ SITUACE MEZI ZDRAVOTNÍKY A PACIENTY	156
11.1 Pacient jako stěžovatel	159
11.2 Rodina jako stěžovatel	161
11.3 Podíl zdravotníků na stížnostech	163
11.4 Prevence problémových situací	166
12. ÚVOD DO ASERTIVNÍ KOMUNIKACE	170
12.1 Asertivní rovina jednání	170
12.2 Práva a zodpovědnost za jednání	172
12.3 Asertivní dovednosti	173
13. RELAXAČNÍ TECHNIKY JAKO SOUČÁST LÉKAŘSKÉ PSYCHOTERAPIE	177
13.1 Rozdělení relaxačních technik dle terapeutického záměru	177
13.2 Několik poznámek k praktickému použití RT	180
13.3 Další RT podle volby prostředků relaxace	182
13.4 Role RT v klinické praxi	184
14. DUŠEVNÍ VYROVNANOST LÉKAŘE (ZDRAVOTNÍKA)	186
DOSLOV	190
DOPORUČENÁ LITERATURA	191